

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
спеціальність – 8.02010101 «Культурологія»
освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ

01. Характерні ознаки первісного способу мислення.
02. Форми соціальної організації первісного суспільства.
03. Характерні риси культури неоліту.
04. Основні етапи розвитку культури давньої Месопотамії.
05. Наукова думка народів Месопотамії.
06. Художня культура давньої Месопотамії.
07. Світоглядні концепції давніх єгиптян.
08. Художня культура Єгипту доби Давнього царства.
09. Особливості розвитку культури Єгипту доби Нового царства.
10. Наукова думка давніх греків і римлян. Порівняльна характеристика.
11. Античний поліс як соціально-культурне явище.
12. Роль театру в давньогрецькому суспільстві класичної доби.
13. Характерні риси давньогрецької культури елліністичної доби.
14. Культура етрусків.
15. Проблема самотності римської культури.
16. Римська культура наприкінці Республіки та на початку Імперії.
17. Криза римської цивілізації: причини та прояви.
18. Роль греко-римських традицій у розвитку культури Візантії.
19. Візантійська культура доби Македонської та Комніновської династій.
20. Культура Візантії доби Палеологівського Відродження.
21. Середньовічна арабська освіта та наукова думка.
22. Арабо-мусульманська культура Іспанії.
23. Середньовічна християнська модель світу.
24. Освіта та наука середньовічної Європи.
25. Середньовічні майстри Західної Європи: особливості творчої діяльності.
26. Розвиток культури європейського міста у XI - XIII ст.
27. Народна культура європейського Середньовіччя.
28. Антична спадщина у контексті італійського Відродження.
29. Формування ренесансного ідеалу людини.
30. Реформаційний рух та його вплив на європейську культуру XVI-XVII ст.
31. Ренесансні явища у культурі Франції, Англії, Німеччини, Нідерландів.
32. Наука як феномен європейської культури XVII - XVIII ст.
33. Культура Франції доби Просвітництва.
34. Класицизм - провідний напрям мистецтва Європи XVIII ст.
35. Технічна культура Європи у XVII - XVIII ст.
36. Європейська культура доби Романтизму.
37. Художня культура Франції др. половини XIX ст.
38. Культура Європи на межі XIX-XX ст.

39. Масова культура XX ст.: особливості розвитку.
40. Інформаційні технології як чинник розвитку сучасної культури.
41. Художня культура Західної Європи першої половини XX ст.

Рекомендована література

- Алпатов М.В. Всеобщая история искусств. В 3 т. – М., 1948–1955.
- Американская цивилизация как исторический феномен: Восприятие США в американской, западноевропейской и русской общественной мысли. – М., 2001. – 496 с.
- Арон Р. Этапы развития политической мысли. – М., 1993.
- Баткин Л.М. Итальянское Возрождение: Проблемы и люди. – М.: РГГУ, 1995. – 446 с.
- Бернал Дж. Наука в истории общества. – М., 1956. – 736 с.
- Бродель Ф. Материальная цивилизация, экономика и капитализм, XV–XVIII вв. – М., 1986–1991. – Т.1–3.
- Володин Б.Ф. Всемирная история библиотек. – СПб.: Профессия, 2002. – 352 с.
- Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури. – К.: Кондор, 2004. – 732 с.
- Головащенко С.І. Історія християнства: Курс лекцій. – К., 1999. – 352 с.
- Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. – М., 1984. – 350 с.
- Ліндсей Дж. Коротка історія культури. В 2 т. – К., 1995
- Лотман Ю. История и типология русской культуры. – СПб., 2002. – 768 с.
- Магидович И.П., Магидович В.И. Очерки по истории географических открытий. В 5 т. – М.: Просвещение, 1982–1986.
- Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства. – К., 1996; 2000. – 360 с.
- Пікашова Т.Д., Шашкова Л.О. Основи історії науки і техніки. – К., 1997. – 399 с.
- Рассел Б. Історія західної філософії. – К.: Основи, 1995. – 756 с.
- Себайн Д.Г., Торсон Т.Л. Історія політичної думки. – К., 1997.
- Шуази О. История архитектуры. В 2 т. / Пер. с фр. – М., 2003. – Т.1: 592 с.; Т.2: 708 с.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

01. Витоки формування української культури.
02. Передслов'янська доба у розвитку культури на території України.
03. Міфологічна спадщина та її роль у розвитку давньоруської й української культури.
04. Скіфо-сарматська культура на території України.
05. Проблема історичної періодизації української культури.
06. Християнізація Русі як культурний процес та його наслідки.
07. Християнство і розвиток просвітництва доби Київської Русі.
08. Християнство і розвиток літератури доби Київської Русі.
09. Літописання доби Київської Русі.
10. Архітектура доби Київської Русі.
11. Образотворче мистецтво доби Київської Русі.

12. Культура Галицько-Волинської Русі (XII – XIV ст.).
13. Формування української народності та її культури у XIV - XV ст.
14. Ренесансно-реформаційні ідеї у розвитку культури України кінця XVI – першої половини XVII ст.
15. Братський рух та його роль у розвитку української культури.
16. Розвиток освіти в Україні наприкінці XVI – XVII ст.
17. Розвиток друкарства в Україні у XVI ст.
18. Полемічна література в Україні: генезис та ідейне спрямування.
19. Гуманістичні тенденції у розвитку літератури в Україні у XV –XVI ст.
20. Козацтво як нова суспільна верства і культурний образ.
21. Літописання доби козаччини.
22. Бароко як системотворчий чинник української культури XVII – XVIII ст.
23. Усна народна творчість другої половини XVII ст.
24. Вертеп і вертепна драма в українській культурі.
25. Нові тенденції в українському живописі XVII – XVIII ст.
26. Вітчизняна музична культура XVIII ст.
27. Харківський університет та його роль у розвитку української культури.
28. Романтизм в українській культурі XIX ст.
29. Класицизм в українській культурі XIX ст.
30. Харківський колегіум та його роль у розвитку української культури.
31. Кирило-Мефодіївське товариство та його роль у розвитку української культури.
32. Українська театральна культура XIX ст.
33. Мова як чинник національної культури.
34. Розвиток освіти в Україні у XIX ст.
35. Культура України в умовах “українізації” (20-і роки XX ст.).
36. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII – поч. XX ст.
37. Художньо-творчі угруповання 1920-х рр. та їх роль у розвитку української культури.
38. Український театр 20 – 30-х років XX ст. Леся Курбас.
39. 30-і роки XX ст. у долі української культури.
40. “Відлига” в українській культурі 60-х років XX ст.
41. Сучасні глобалізаційні процеси та їх прояви у вітчизняній культурі.

Рекомендована література

- Власто А.П. Запровадження християнства у слов'ян: Вступ до середньовічної історії слов'янства. – К., 2004
- Грицай М.С., Микитась К.Л., Шолом Ф.Я. Давня українська література. – К., 1989
- Жаборюк А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині XIX ст. – К., 1988
- Жаборюк А. Український живопис останньої третини XIX – початку XX ст. – К., 1990
- Жолтовський П.М. Художнє життя на Україні в XVI – XVIII ст. – К., 1983

- Ісаєвич Я.Д. Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні. – К., 1983
- Ісіченко І. Історія Христової церкви в Україні. – Харків, 2004
- Історія українського мистецтва: У 6 т. – К., 1968, т.3
- Історія української музики. В 6 т. – Т.2, 3. – К., 1990
- Касьянов Г.В. Українська інтелігенція 1920-х – 30-х років: соціальний портрет та історична доля. – К., Едмонтон, 1992
- Кравченко В.В. Нариси з української історіографії епохи національного відродження (друга половина XVIII – середина XIX ст.) – Харків, 1996
- Кравченко О.В. Культурна політика України в парадигмах сучасності: теоретико-методологічні аспекти культурологічної інтерпретації: монографія / О.В. Кравченко. – Х.: ХДАК, 2011. – 288 с.
- Макарчук С.А. Писемні джерела з історії України. – Львів, 1999
- Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори. – К., 1996
- Митці України: Енциклопедичний довідник. – К., 1992
- Овсійчук В. Українське мистецтво другої половини XVI – першої половини XVIII ст. :
- Гуманістичні та визвольні ідеї. – К., 1985
- Попович М. В. Нарис історії культури України. – К., 1998
- Ресент О. П. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003
- Репресоване “Відродження”: (Українська культура у 20-ті роки). – К., 1993
- Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (X – поч. XX ст.) – К., 1991
- Толочко П.П. Від Русі до України. – К., 1998.
- Українська культура: історія і сучасність. – Львів, 1994
- Українські гуманісти епохи Відродження: Антологія. – Ч. 1,2. – К., 1995
- Феномен української культури: методологічні засади осмислення. – К., 1996
- Хижняк З.І. Києво-Могилянська академія. – К., 1991
- Шейко В.М. Історія української культури. – Харків, 2001
- Шейко В.М. Культура. Цивілізація. Глобалізація. – Х., 2001.
- Шейко В.М., Александрова М.В. Культура та цивілізація в історико-культурній думці України в добу глобалізації : монографія. К. : Ін-т культурології Академ. мистец. України, 2009. – 311 с.
- Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури. – К., 2009
- Шейко В.М., Богуцький Ю.П. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина XIX – початок XXI ст.) : монографія. – К.: Генеза, 2005. 592 с.
- Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури. – К., 2006
- Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. – К., 2005.

ТЕОРІЯ КУЛЬТУРИ

01. Культура як “друга природа”.
02. Цінності як елементи культури
03. Основні підходи до вивчення культури.
04. Знак і символ у культурі.

05. Міф і ритуал.
06. Правда і вигадка у міфі. Сцієнтичний та феноменологічний підходи до міфу.
07. Текст і способи його осягнення.
08. Фундаментальність мови у культурі.
09. Комунікативне значення мови у культурі.
10. Традиційна та інноваційна культура.
11. Історичні типи культурної людини.
12. Поняття цивілізації у співвідношенні з культурою.
13. Масова та елітарна культура.
14. Досвід типології культури О. Шпенглера.
15. Типологічна модель культури К. Ясперса.
16. Типологія культури П. Сорокіна.
17. Теорія “ігрової культури” Й. Гейзінги.
18. Культура в класичному структуралізмі К. Леві-Строса.
19. Коннотативна семіологія Р. Барта.
20. Класичний еволюціонізм та неоеволюціонізм у культурології.
21. Школа локальних культур (М. Данилевський, О. Шпенглер, А. Тойнбі).
22. Диффузіоністські концепції культури.
23. Синергетична культурологічна модель.
24. Механізми культурної регуляції та регулятивна функція культури.
25. Структура та особливості технологічної культури.
26. Соціокультурне значення техніки.
27. Головні риси постмодерністської культурної парадигми.

Рекомендована література

- Бакулев Г. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции / Г. Бакулев. – 2-е изд. – М. : Аспект Пресс, 2010. — 192 с.
- Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М. 1979. – 482 с.
- Белик А.А. Культурология. Антропологическая теория культур. – М., 1998. – 239 с.
- Гатальска С. М. Філософія культури : підручник. – К. : Либідь, 2005. – 326 с.
- Гачев Г.Д. Национальные образы мира. – М., 1988. – 326 с.
- Гердер И.Г. Идеи к философии истории человечества. – М., 1977.
- Гумбольдт В., фон. Язык и философия культуры. – М., 1985.
- Івашина О. О. Загальна теорія культури : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К. : ВД «Києво-Могилян. акад.», 2008. – 215 с.
- Иконникова С.Н. История культурологических теорий: учеб. пособие. – СПб.; М.; Нижний Новгород: Питер, 2005. – 474 с.
- Каган, М.С. Философия культуры. - СПб. : Петрополис, 1996. – 416 с.
- Кнабе Г.С. Материалы к лекциям по общей теории культуры // Введение в общую теорию культуры. Культура и современность. – М., 1993.
- Кравченко А. И. Культурология : учеб. пособ. для вузов. — 9-е изд. — М. : Акад. проект, Трикста, 2009. — 496 с — (Серия «Gaudeamus»).

- Малиновский Б. Научная теория культуры; сост. А. К. Байбурин. – М.: ОГИ, 2005. – 184 с.
- Садохин А. П. Культурология: теория и история культуры: учеб. пособие. – М.: ЭКСМО, 2005. – 624 с.
- Теория культуры: Уч. пособие для вузов (под ред. Иконниковой С.Н., Большакова В.П.). – СПб., 2008. – 592 с.
- Тиллих П. Избранное. Теология культуры. – М., 1995. – 479 с.
- Тойнби А. Постижение истории. – М.: Айри-пресс, 2003. – 638 с.
- Туровский, М. Б. Философские основания культурологии / отв. ред. О. К. Румянцев. – М. : РОССПЭН, 1997. – 440 с.
- Уайт Л. Избранное: Наука о культуре. – М.: Росспэн, 2004. – 960 с.
- Уайт Л. Избранное: Эволюция культуры. – М.: Росспэн, 2004. – 1064 с.